



Γιώργος Δουατζής

Γιώργος Δουατζής Δημοσιεύτηκε 08 Σεπτεμβρίου 2015

Η *Ανάσα από πηλό* είναι το εικοστό τρίτο βιβλίο μου και το δεύτερο μυθιστόρημά μου. Προηγήθηκε η συλλογή διηγημάτων με τίτλο *Η άλλη λέξη*. Αυτά περιλαμβάνει εκδοτικά η πεζογραφική μου δραστηριότητα. Στο συρτάρι μου περιμένουν τη σειρά τους να εκδοθούν και άλλα πεζογραφήματα. Αλλά πάντοτε προέχει η ποίηση.

Ως ποιητής, είχα μια μικρή δυσκολία προσαρμογής, με την έννοια ότι έπρεπε να αποβάλω τη λακωνικότητα που επιβάλλει η ποιητική γραφή. Βλέπετε, θεωρώ την πεζογραφία καλό κρασί και την ποίηση ακριβό απόσταγμα. Η πεζογραφία με διασκεδάζει, με ξεκουράζει και δεν με παιδεύει όσο η μεγάλη μου αγάπη, η ποίηση.

Η *Ανάσα από πηλό* είναι ένα έργο που το επεξεργαζόμουν επί δύο χρόνια. Ομολογώ ότι αυτό που με παίδεψε –και είναι και το κύριο χαρακτηριστικό αυτού του μυθιστορήματος– ήταν το ψυχογράφημα των ηρώων. Προσπάθησα να δουλέψω με άξονα το τρίπτυχο αιτία-γεγονός-αποτέλεσμα, καταγράφοντας την ψυχολογία και τον χαρακτήρα τους. Θέλησα να μάθω, προϊόν τίνος περιβάλλοντος είναι οι ήρωές μου. Ποια είναι η αιτία που φέρουν αυτόν τον χαρακτήρα. Πόσο επηρέασε ο χαρακτήρας τους τα γεγονότα. Τι επιπτώσεις μπορεί να έχουν τα γεγονότα αυτά στη ροή της ζωής τους, αλλά και του μυθιστορήματος.

Από τη στιγμή που παίρνουν σάρκα και οστά στο μυαλό μου, οι ήρωες του μυθιστορήματος αρχίζουν πλέον να παίρνουν αυτοί πρωτοβουλίες, οι οποίες συνάδουν με την ψυχολογία τους και με τον χαρακτήρα που τους έχω δώσει. Κι εγώ δεν κάνω παρά μία πολύ ενδελεχή καταγραφή των κινήσεων και των αντιδράσεών τους.

Η έννοια του πηλού, δηλαδή του υλικού που είναι ό,τι πιο απλό και πρωτογενές υπάρχει, το χώμα και το νερό, διατρέχει όλο το έργο. Διότι είναι το υλικό το οποίο επιτρέπει στον ήρωα να ζει βιοποριστικά, αλλά και να υπάρχει ως καλλιτέχνης, ως δημιουργός, μετατρέποντας αυτό το απλό υλικό σε πανέμορφα γλυπτά. Έτσι, η βάση αυτή της δημιουργίας υπάρχει σε διάφορες παραλλαγές σε όλο το έργο, είτε με τη μορφή του πηλού, είτε ως σκόνη, ως σκέτο χώμα, που μπορεί να οδηγήσει ως και στον θάνατο την ηρωίδα του έργου.

Αυτό που με γοητεύει όταν γράφω ένα διήγημα ή μυθιστόρημα είναι ότι, από τη στιγμή που δημιουργούνται μέσα μου οι ήρωες, έχω πλήρη την εικόνα τους και τους αντιμετωπίζω ως ζώντες ανθρώπους σε πλήρη δράση. Από τη στιγμή που παίρνουν σάρκα και οστά στο μυαλό μου, οι ήρωες του μυθιστορήματος αρχίζουν πλέον να παίρνουν αυτοί πρωτοβουλίες, οι οποίες συνάδουν με την ψυχολογία τους και με τον χαρακτήρα που τους έχω δώσει. Κι εγώ δεν κάνω παρά μία πολύ ενδελεχή καταγραφή των κινήσεων και των αντιδράσεών τους. Πολλές φορές κατά τη διάρκεια της μυθιστορίας, εκπλησσόμουν κι εγώ ο ίδιος από τις αποφάσεις, από τις επιλογές των προσώπων του έργου. Με ξάφνιασαν πολλές φορές με τις πρωτοβουλίες τους και με την αναπάντεχη ροή των γεγονότων που προκαλούσαν. Όσο με ξάφνιασε η αλληλεπίδρασή τους και η αλλαγή της συμπεριφοράς τους. Όπως συμβαίνει και στην πραγματική μας ζωή.

Ένα άλλο στοιχείο που με απασχολούσε πολύ σ' αυτό το έργο ήταν το παιχνίδι με τον χρόνο. Δεν επιθυμούσα να παίξω απλώς με μία σειρά από επιστροφές (flash back), αλλά ήθελα να υπάρχει σε όλο το έργο μια απόλυτη χρονική κατανομή της δράσης των ηρώων. Έτσι, που να μπορεί ο αναγνώστης να παρακολουθεί τη συνεχή ροή των γεγονότων χωρίς δυσκολία. Και γι' αυτό φρόντισα να υπάρχουν μικρά εύληπτα κεφάλαια που δίνουν *ανάσα* στον αναγνώστη.

Βεβαίως, όταν γράφεις ένα μυθιστόρημα δεν μπορείς να αποφύγεις την καταγραφή βιωμάτων που σε έχουν σημαδέψει. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι περνάς απαραίτητως και βιογραφικά στοιχεία. Ως αναγνώστης-συγγραφέας, διαβάζοντας αυτό το μυθιστόρημα ξαφνιάστηκα από τις λεπτομέρειες που έδινε, σε περιγραφές κυρίως των ψυχικών αντιδράσεων των ηρώων, αλλά και σε λεπτομέρειες γεγονότων, όπως για παράδειγμα το πώς αντιμετώπισε τον θάνατο του πατέρα του ο ήρωας σε μικρή ηλικία, πράγματα τα οποία δεν έχω ζήσει. Η απορία μου ήταν διάχυτη, πώς είναι δυνατόν να περιγράψω λεπτομέρειες τις οποίες δεν έζησα ποτέ... Ίσως είναι αυτή η περίεργη διάσταση που υπάρχει στον συγγραφέα, ο οποίος όχι μόνο διαβλέπει πράγματα, αλλά και προφητεύει καμιά φορά, έτσι που να μεταφέρεται τόσο ο ίδιος σε τελείως άλλες διαστάσεις χρόνου και χώρου, όσο και ο αναγνώστης. Αυτό το παιχνίδι του χρόνου που παίζεται μέσα από την αφήγηση, μέσα από τη μυθιστορία, είναι ένα πολύ γοητευτικό ταξίδι και για τον συγγραφέα και για τον αναγνώστη.

Νομίζω πως η ελπίδα κάθε συγγραφέα και το κριτήριο λόγου ύπαρξης ενός μυθιστορήματος είναι να βρει ο αναγνώστης τον εαυτό του έστω και σε δύο αράδες μέσα στο κείμενο. Συνηθίζω να μην προσχεδιάζω το βιβλίο, να μη φτιάχνω αυτό που λένε έναν στοιχειώδη σκελετό, να μην προδιαγράφω τα κεφάλαια και το τέλος του βιβλίου. Διότι, αν το έκανα αυτό, η συγγραφή θα έχανε τη γοητεία της, θα ένιωθα σαν να μου έλεγε κάποιος το τέλος ενός αστυνομικού μυθιστορήματος την ώρα που εγώ βρίσκομαι στην αρχή της ανάγνωσής του.



Ανάσα από πηλό
Γιώργος Δουατζής
Πάπυρος
328 σελ.
Τιμή € 16,00

